

ZGODBA O REZBARJU ANZI IN GOZDARJU ANŽLU

(Zgodbe s panjskih končnic)

Neke nedelje se je razširila novica, da na rekštajnskem hribu stari mojster Anza dolbe orjaški kip nadangela Mihaela, poveljnika božjih trum, ki naj bi odslej čuval duhovnjijo, se pravi cerkev in pokopališče na hribu.

Tja se je odpravil tudi Anžel, gozdar oziroma oskrbnik vseh gozdov v obližju. Ko je prispel, se je nabralo že veliko ljudi, ki so izražali svoja mnenja o tem početju.

Nekaj korakov pred zidom okrog cerkve in vaškega pokojišča je stala velika bukev, ki je zrasla krivo, da je deloma zakrivala obokan svod, pokrit z novimi strešniki. Svetlo zelenje in cinober rdeča barva oboka sta nudila nadvse lep pogled. Krošnja je bila razkošne rasti. Tako, kakor je levi del oboka rezala pošev, ne da bi kazila, in je v višino postajala zmeraj širša, je spominjala na stare črteže in bakroreze turških obleganj okrog leta 1432 oziroma 1471.

Vendar množica gledalcev je pripadala času okrog leta 1900. Večina od njih so bili hlapci, dekle, pastirji. Najbrž so stali takole naokrog, ker so se dolgočasili, ko so čakali, da se sklene prva in začne druga maša.

Eni so rekli:

»To bo orjaška soha.«

Ali:

»Taka figura najbrž terja več truda in moči, kakor ju zmore človek.«

In drugi:

»Arhangel Mihael? Ali dandanes, ko ni več poganov, sploh še rabimo čuvarje cerkva? Mislim sem, da je to že davno minilo?«

Četrtri pa:

»Ne. Nad Rako in Turnom so se svečana prikazala tri sonca, vsa v treh mavricah. To pomeni, da bo kmalu veliko svetih vojna.«

Neki možak, ki prav tako ni bil videti izobražen, je nagovoril Anžla:

»Arhangel bo res velik. Star pregovor pravi: »Naj je kdo še tako močan, Mihaelu ni nihče kos.« Pravijo, da se ga bojijo vsi nebeščani, tudi sam arhangel Gabriel.»

Mojster Anza je tačas, ne da bi se menil za klepet svojih gledalcev, spretno rokoval s kladivom in dletom. Še pogledal ni okrog sebe. Stal je na visokem odru in vneto dolbel v bukev. Njegovo pokrivalo je bilo podobno starodobni koničasti kapi, ki mu je v dveh stremenih padala na hrbet, tako, da je imel oba konca kapuce povlečena pod pazduho in spredaj, med prsmi in trebuhom, zvezano v voz. Njegovo oblačilo se ni prav nič prilegalo živahni množici radovednežev, ki so nosili kape in klobuke po tedanji modi, črne suknjiče in čevlje na vezalke. Gozdar Anžel se je spraševal, le kako to, da mojster Anza iz 15. stoletja še živi. To ga je storilo zamišljenega.

Mojster Anza ni našel nič nenavadnega na svoji pojavi in je bil z dušo in telesom pri rezbarjenju.

Mlad občinski pisar v modnem klobuku, ki je z velikim zanimanjem opazoval mojstrovo delo na višini, se je odobravajoče obrnil h gozdarskemu oskrbniku:

«To je stari mojster Anza! Za nič drugega se ne meni, razen za svojo umetnost in dela tako, da razen njega in nadangela ne obstaja nič drugega na svetu. Res, več kot izborna.»

Gozdarja Anžla je to zanimalo. Obrnil se je k občinskemu pisarju. Ta je nadaljeval: «Poglejte ga, kako ravna s kladivom in dletom. To je zares velika in nedosežna umetnost.»

Mojster Anza je ravnokar pošev navzgor dolbel arhangelovo obrv. Postavil je dleto navpik in hkrati od zgoraj s kladivom udarjal po njem. Z enim zamahom je odrezal trdi les. Z udarcem kladiva je odletel velik oblanc in relief polovice nastajajočega nosu je bil gotov. Poteze z dletom so bile več kot drzne. Videti je bilo, kot da je Anzi vsakršno obotavljanje tuje.

Ves potopljen v občudovanje, je Anžel sam pri sebi spregovoril na glas:

«Le kako je mogoče, da po svoji želji s tako lahkoto zdolbe nos in oči?»

Mladi pisar mu je odgovoril:

«Ah, saj ju ni izdolbel šele z dletom in kladivom. Obrv pa nos sta bila že notri, skrita v lesu. Potrebno mu je bilo samo, da jih izkoplje iz njega, tako, kakor mi, denimo, izgrebemo kamen iz zemlje. Napačen prijem tu ni mogoč.»

Zdaj šele je Anžlu postalo jasno, kaj pravzaprav kiparska umetnost je. Po vsem tem je bila to stvar, ki jo lahko opravlja vsak. In na lepem je začutil željo, da bi tudi sam izoblikoval nadangela iz kosa lesa. Poslovil se je od množice in pisarja in naglo pohitel domov.

Tam je poiskal med orodjem dleto in kladivo in se odpravil v gozd. Na parobku je ležal kup lesenih klad pripravne velikosti. Pripadale so nekoč hrastu, ki se je zlomil med zadnjim neurjem, in so čakele le na to, da jih oskrbnik razseka v drva.

Anžel je izbral največji čok in začel vneta dolbsti vanj. Vendar v njem ni mogel najti arhangela. Tudi v naslednji kladi ga na žalost ni bilo. In iz tretje se tudi ni prikazal niti centimeter Mihaelovega nosu. Začel je neizbirčno dolbsti vsevprek. Vendar arhangel ni bil skrit niti v eni od njegovih klad.

Nazadnje mu je postalo jasno, da v zdajšnjem času v lesu ni zakopan noben arhangel več; in megleno je dojel, zakaj stari mojster Anza dandanes še zmeraj živi.